

Sydnärkes överförmyndarnämnd
overformyndaren@kumla.se

Protokoll efter årlig tillsyn av Sydnärkes överförmyndarnämnd 2024

Deltagande

Från överförmyndarnämnden deltar nämndens ordförande Göran Andersson, enhetschef Sofia Wentzell samt handläggarna Rebecca Berggren, Lars Claeson, Joakim Linde, Evelina Nordqvist och Fredrik Ingren Ahlman.

Från länsstyrelsen i Dalarnas län närvarar jurist Hanna Anagrius och handläggare Birgitta Lagergren. Närvarar som medverkande från Länsstyrelsen i Örebro län gör också juristerna Jenny Gånge och Lisa Åhl.

Inspektionen har genomförts på plats hos nämnden den 17 september 2024.

1. Föregående års inspektion

Föregående års inspektion genomfördes som skrivbordsgranskning men med avstämning och ärendegenomgång på plats hos nämnden. Länsstyrelsen granskade 13 slumpmässigt utvalda akter. En akt granskades med kritik. Länsstyrelsen följer också upp granskning av akt 7482 där enheten informerar om att man påmint om att arvet ska sättas in på spärrat konto. Det har dock inte kommit in något insättningsbevis men man har bevakning på ärendet.

Rutinen för arvskiften skulle arbetas om efter inspektionen 2023. Enheten informerar om att man nu alltid är två som kontrollerar alla arvskifteshandlingar. Det blir mer rättssäkert och ger mer likartade bedömningar. Enheten har lagt in i verksamhetsplanen att utveckla ett bedömningsstöd för arvskifte som ska utvecklas under hösten 2024.

2. Överförmyndarnämndens verksamhet

2.1 Allmänt om verksamheten

Sydnärkes överförmyndarnämnd är en samverkansnämnd mellan Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg kommuner. Överförmyndarkansliet är placerat i Kumla. Sydnärkes överförmyndarkansli har totalt 6,5 tjänster, varav 0,5 är enhetschef och resterande handläggare.

Resurserna är tillräckliga under hösten men inte fullt ut tillräckliga under våren. Årsräkningstiden innebär ett högt tryck i verksamheten och medför en stress att hinna klart med granskningen i skälig tid.

2.2 Verksamheten i siffror

Nämnden hanterade enligt 2023 års statistik 935 ställföreträdarskap fördelat på 722 ställföreträdare. Av ställföreträdarskapen var 61 förvaltare. Kommunernas totalkostnad per ställföreträdarskap var 8 677 kr. Överförmyndarnämnden betalade 34 % av arvoden vilket är i något under riksgenomsnittet. Totalt förvaltar ställföreträdarna i kommunen 366 173 725 kr åt sina huvudmän, beloppet avser både tillgångar och inkomster.

2.3 Granskning av årsräkningar

Av årsräkningarna som avser 2022 kom 458 av 599 in i tid. 53 påminnelser skickades ut. Sju vitesförelägganden lämnades för beslut till överförmyndarnämnden. I två fall ansöktes till tingsrätten om utdömmande av vite. Länsstyrelsen noterar att antalet påminnelser är ungefär detsamma från år till år och frågar om enheten vet om det är samma ställföreträdare som är sena från gång till gång. Enheten bekräftar att vissa känns igen. Går det så långt att de behöver vitesförelägga innan årsräkningen kommer in bedömer de om lämpligheten kan ifrågasättas och det kan medföra att ställföreträdaren inte kan få nya uppdrag.

Granskningen av 2022 års årsräkningar blev klar den 9 oktober 2023. Enheten granskar i datumordning från det datum som årsräkningarna är kompletta. Så det som var klart sist är sådant som har behövt kompletteras.

Nio årsräkningar granskades med anmärkning. De vanligaste anmärkningarna rörde sammanblandning av ekonomi och bristande verifikationer.

2.4 Rekrytering av ställföreträdare och kontroll av lämplighet

Alla nya ställföreträdare kontrolleras i belastningsregistret, socialregistret samt kronofogdens register. Kansliet kontrollerar även att personen inte själv står under förvaltarskap. Om personen anger att denne har tidigare erfarenhet som ställföreträdare kontaktas överförmyndaren i den aktuella kommunen för referenstagning.

Alla aktiva gode män och förvaltare kontrolleras en gång per år i belastningsregistret och var tredje år i kronofogdens register.

Alla nya ställföreträdare ska genomgå kansliets digitala grundutbildning och klara det tillhörande kunskapstestet innan de får sitt första uppdrag.

Befintliga ställföreträdare erbjuds minst en fördjupningsutbildning per år rörande olika aktuella ämnen. Därutöver brukar kansliet erbjuda utbildning i redovisning inför årsräkningsperioden.

Alla gode män och förvaltare kommer att vid två tillfällen under 2024 erbjudas utbildning enligt ett koncept som kansliet kallar "Aktuellt för ställföreträdare". Det är en digital utbildning som tar upp aktuella rättsfall, praktiska tips, juridik kring olika områden samt ett fokusområde. Fokusområde för utbildningen i januari var årlig redovisning. Höstens fokusområde är huvudmannens delaktighet med inspiration från RFS-utbildningen. Under hösten 2023 har man infört mentorskap som innebär att mer erfarna ställföreträdare går in som mentorer för nya gode män och förvaltare under deras första år i uppdraget. På fråga från länsstyrelsen hur detta har följts upp och fallit ut svarar enheten att man haft en träff med mentorer och skickat ut en enkät till desamma. Alla var positiva. Mentorerna får 1 000 kr per mentorskap. Det har inte varit några frågor om att det skulle vara för lite, snarare tvärt om. Mentorerna trodde de skulle få mer att göra än vad det blivit. Enheten planerar för uppföljning med dem som har haft mentorer. Indikationerna hittills är dock positiva. Mentorerna har också på eget initiativ skapat en egen "grupp" där de kan få stöd av varandra. Det ger också inspel till kansliet om saker som kan förtydligas mm. vilket varit positivt.

2.5 Omprövning av förvaltarskap

Anmodan skickas ut till förvaltarna i september varje år. Utifrån givna svar bedöms om ytterligare utredning, t.ex. läkarintyg, kontakt med anhöriga eller boende behövs.

3. Aktförvaring

Akterna förvaras i brandsäkra skåp i ett låsbart arkivrum. Samtliga akter finns digitaliserade. Länsstyrelsen har inga synpunkter på hur akterna förvaras.

4. Register

Enligt 9 § förmyndarskapsförordningen ska överförmyndaren föra register över de föräldraförvaltningar där kontrollåtgärder enligt 13 eller 15 kap. föräldrabalken förekommer och de ställföreträdarskap som avses i 14 kap. 1 § första stycket föräldrabalken. Länsstyrelsen ska vid den årliga tillsynen kontrollera registret.

Länsstyrelsen har inga synpunkter på hur registret förs.

5. Granskning av akter

Totalt har länsstyrelsen granskat nio slumpmässigt utvalda akter. Samtliga akter har granskats utan anmärkning eller övriga påpekanden.

Följande akter har granskats,

EKB 7882,

Förvaltarskap 3167, 610 och 6924,

Godmanskap 7607, 3257, 6371 och 8089,

Förmyndarskap 7639.

6. Sammanfattning

Länsstyrelsens samlade intryck är att nämnden bedriver en väl fungerande verksamhet och står för ett gott bemötande. Det är god ordning i akterna och kansliet kan enkelt redogöra för olika bedömningar. Länsstyrelsen vill dock framhålla vikten av att inte granskningen av årsredovisningarna drar ut längre på tiden och att

kansliet får tillräckliga resurser för att hinna med granskningen. Vidare vill länsstyrelsen lyfta fram kansliets arbete med rekrytering och mentorskapsprojekt som positivt, länsstyrelsen kommer följa utvecklingen i projektet.

Tillsynen förklaras härmed avslutad.

Medverkande

Protokollet har godkänts av jurist Hanna Anagrius med handläggare Birgitta Lagergren som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Överförmyndarnämnden

Kommunfullmäktige i samtliga samverkanskommuner

Kommunrevisorerna i samtliga samverkanskommuner

Justitieombudsmannen